

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	Beredskab til brug ved samråd B og C om benproteser efter servicelovens § 112
Dato / tid	1. november 2018, kl. 12:00-13:00
Talens varighed	13 minutter
Sted	Social-, Indenrigs- Børneudvalget

Samrådsspørgsmål B stillet af Kirsten Normann Andersen (SF):

"Hvilke kriterier skal kommunerne lægge vægt på, når der skal bevilges benproteser til borgere med et handicap i hen-
seende til livskvalitet, bevægelighed og tilknytning til arbejds-
markedet, og hvad er ministerens vurdering af disse krite-
rier?"

Samrådsspørgsmål C stillet af Kirsten Normann Andersen (SF):

"Hvad er ministerens holdning til, at en kommune f.eks. næg-
ter en borger en benprotese eller andre tilsvarende hjælpe-
midler, hvis det er det, der skal til for sikre en borgers aktive
tilknytning til arbejdsmarkedet?"

Det talte ord gælder.

[Indledning]

Tak for invitationen til dette samråd, der handler om den vur-
dering, kommunerne skal foretage i sager om bevilling af
benprotese som hjælpemiddel efter reglerne i serviceloven.

Jeg bliver konkret spurgt om, hvilke kriterier kommunen skal lægge vægt på i en sag om benproteser henset til borgerens livskvalitet, bevægelighed og tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvad min vurdering er af disse kriterier.

Jeg bliver også spurgt om min holdning til, at en kommune nægter en borger fx en benprotese, hvis benprotesen sikrer borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Før jeg starter med at besvare spørgsmålene, vil jeg gøre det klart, hvilken målgruppe vi taler om, og hvad servicelovens regler siger, de har ret til.

Vi taler ved dette samråd om de borgere, som har en varig fysisk funktionsnedsættelse i form af et enten mangelfuldt udviklet eller amputeret ben, og som har behov for en benprotese for at kunne føre en så normal tilværelse som muligt med fx et arbejde, fritidsaktiviteter og andre daglige aktiviteter i og uden for hjemmet uden at være afhængig af andres assistance.

Servicelovens regler om hjælpemidler giver denne gruppe af borgere mulighed for at få offentlig støtte til en benprotese. Og det er kommunerne, der har ansvar for at vurdere en borgers behov for en benprotese og træffe afgørelse herom.

[Kriterier for bevilling af benprotese]

Jeg vil nu komme ind på de forhold, som kommunen kan lægge vægt på, når det skal vurderes, om en borger med et fysisk handicap har ret til en benprotese, herunder hvilken der er den bedst egnede for borgeren.

Og hermed vil jeg også besvare spørgsmålet om, hvilke kriterier kommunen skal lægge vægt på henset til borgerens livskvalitet, bevægelighed og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kommunen skal først og fremmest tage udgangspunkt i, at benprotesen i væsentlig grad skal kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller lette den daglige tilværelse i hjemmet, eller at benprotesen skal være nødvendig for, at borgeren kan udøve et erhverv.

Der gælder grundlæggende tre kriterier for, at en benprotese kan bevilliges.

Det første kriterium er, at borgerens funktionsevne skal være varigt nedsat.

Det andet kriterium er, at borgeren skal have et væsentligt behov for benprotesen, eller at benprotesen skal være en forudsætning for overhovedet at kunne få eller bevare tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis det er det, borgeren ønsker.

Det tredje kriterium er, at kommunen skal bevillige den bedst egnede og billigste benprotese.

Det første kriterium – varighedskriteriet - indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af borgerens funktionsnedsættelse, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen.

Opfyldelsen af det andet kriterium - væsentlighedskriteriet beror på kommunens skønsmæssige vurdering af borgerens samlede behov for en benprotese.

Kommunen er her forpligtet til i hvert enkelt tilfælde at foretage en samlet vurdering af borgerens konkrete og individuelle hjælpebehov på baggrund af sagens oplysninger.

Det kan være oplysninger om borgerens helbredsforhold. Det kan også være oplysninger om borgerens fritidsaktiviteter og i øvrigt daglige aktiviteter i og uden for hjemmet, herunder hvordan borgeren klarer sig til dagligt, og hvilke funktioner borgeren ikke kan udføre. Det kan desuden være oplysninger om borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder arbejdets art.

Hjælpebidlets betydning for borgerens mulighed for at leve et liv og udfolde sig som andre på samme alder og i samme livssituation skal også indgå i kommunens vurdering. Det følger også af det grundlæggende kompensationsprincip.

Kommunen må i vurderingen i øvrigt alene inddrage saglige hensyn, som skal ses i sammenhæng med bestemmelsens og servicelovens indhold og formål. Det er således sagligt for kommunen at inddrage både faglige og økonomiske hensyn.

For så vidt angår det tredje kriterium om, at kommunen skal bevillige den bedst egnede og billigste benprotese, så indgår der i egnetheds-vurderingen oplysninger om fx borgerens funktionsnedsættelse og behov, men også om fx benprotesens type, kvalitet, betjeningsmuligheder og holdbarhed.

Der er dermed mange hensyn, som kan indgå i kommunens vurdering.

Der er derimod ikke forudbestemte forhold, der er bestemmende for, om en borger fx kan opnå livskvalitet, øget bevægelighed eller tilknytning til arbejdsmarkedet med en benprotese.

Hvilke behov, borgeren har for at bevæge sig til dagligt og for at kunne udføre sine arbejdsopgaver på sin arbejdsplads, kan variere.

Ligeledes kan svaret på, hvad det er, der giver livskvalitet hos mennesker, variere. 'Livskvalitet' er et bredt og abstrakt begreb, og her spiller borgerens subjektive stillingtagen til, hvad der for ham og hende giver et godt og aktivt liv, ind.

Derfor er det vigtigt, at borgeren inddrages i sagsbehandlingen, da borgeren bedst selv kan formulere sine behov.

Det er vigtigt her at understrege, at det i sidste ende er kommunen, der ud fra en konkret og individuel vurdering vurderer borgerens samlede og reelle behov for en benprotese, herunder hvilken der er den bedst egnede for borgeren.

Kommunerne skal naturligvis påtage sig dette ansvar og sikre, at det sker i samarbejde med borgeren.

[Ms vurdering af kriterierne]

Spørgsmålet om, hvad min vurdering er af kriterierne, vil jeg besvare med, at jeg synes, at hjælpemiddelreglerne meget godt understøtter servicelovens karakter som en rammelov.

Det betyder, at mens serviceloven præcist beskriver rammerne for den hjælp, som kommuner skal tilbyde, for at

sikre, at borgerne får den hjælp, der modsvarer den enkeltes behov, så er kommunerne overladt et hvis skøn.

De tre grundlæggende kriterier om varighed, væsentlighed og bedst egnet og billigst er begrundet i lovgivningen. Skønnet derimod gælder i forhold til, hvilke forhold der fx i hen- seende til at sikre livskvalitet, øget bevægelighed og tilknyt- ning til arbejdsmarkedet med en benprotese skal lægges vægt på - og med hvilken styrke.

Dermed er der rum til, at kommunen kan vurdere, hvad den bedste løsning er for en borger med afsæt i borgerens per- sonlige situation.

Selvfølgelig skal kommunen i sit skøn holde sig inden for lo- ven, og det forventer jeg naturligvis, at de gør.

[Ms holdning til, at en borger nægtes en benprotese]

Endelig er jeg kommet til spørgsmålet om, hvad min hold- ning er til, at en kommune nægter en borger fx en benpro- tese, hvis benprotesen sikrer borgerens tilknytning til ar- bejdsmarkedet.

Jeg forstår fuldt ud, hvor vanskeligt det må være for borgere ikke at få det hjælpemiddel, som han eller hun mener at have behov for.

Jeg vil her gentage mig selv og understrege, at kommunen i hvert enkelt tilfælde altid skal foretage en samlet, konkret og individuel vurdering af, hvilken benprotese der er den bedst egnede for borgeren – også i forhold til, om borgeren uden en bestemt benprotese kan udøve et erhverv.

Og som jeg har sagt før, så forventer jeg, at kommunerne lever op til det ansvar.

Og jeg kan ikke tydeligt nok understrege, hvor vigtigt det er, at sagsbehandlingen forud for afgørelsen sker i tæt samarbejde mellem borgeren og kommunen.

Det er imidlertid vigtigt at forstå, at mens borgerens behov selvfølgelig skal høres, så er borgerens selvudtrykte behov for en bestemt type af benprotese ikke det eneste afgørende.

Der er som nævnt nogle betingelser forbundet med at tildele et hjælpemiddel, og det er op til kommunen at foretage den konkrete og individuelle vurdering af, om benprotesen er nødvendig og bedst egnet til, at borgeren kan opnå eller bevare tilknytning til arbejdsmarkedet.

Og for at forbedre vilkårene for borgere, som har behov for et hjælpemiddel, så er der indført en frit valg-ordning i loven. Borgeren har herefter mulighed for at indkøbe en anden benprotese end den, kommunen har bevilliget, eller at vælge en helt anden leverandør end den, kommunen evt. har indgået en aftale med om levering af en benprotese.

Hvis den selvvalgte benprotese er dyrere end den, kommunen har bevilliget, så hæfter borgeren for prisdifferencen.

Hvis borgeren benytter sig af frit valg-ordningen, så forpligter det borgeren til at sikre sig, at benprotesen opfylder de specifikationskrav, som kommunen har fastsat i bevillingen.

Og hvis borgeren stadig er utilfreds, så må borgeren videreføre dialogen med sin kommune og eventuelt klage over sin afgørelse til Ankestyrelsen.

[Afrunding]

Opsummerende så skal kommunerne give deres borgere med varig fysisk funktionsnedsættelse støtte til den bedst egnede og billigste benprotese på markedet.

Det er kommunen der på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens behov vurderer, om en bestemt benprotese i væsentlig grad vil kompensere for borgerens funktionsnedsættelse eller lette den daglige tilværelse eller er en forudsætning for, at borgeren kan udøve et erhverv, hvis det er det, borgeren ønsker.

I vurderingen skal kommunen inddrage en lang række hensyn, herunder hensynet til borgerens livskvalitet, selvstændiggørelse og inklusion i samfundet.

For mig er det rigtigt vigtigt, at borgere med handicap ikke føler sig ekskluderet af samfundet som følge af en funktionsnedsættelse. Disse borgere skal have samme muligheder som andre for at kunne føre en normal og aktiv tilværelse og være en del af arbejdsmarkedet.

Heri ligger ikke alene en gevinst for den enkelte, men også for det samfund, som den enkelte er en del af.

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at jeg har en klar forventning om, at kommunerne inddrager alle de fornødne hensyn,

herunder hensynet til borgerens inklusion i samfundet gennem fx deltagelse i beskæftigelse, når der træffes en afgørelse i sager om den bedst egnede benprotese til en borger.

Jeg ved imidlertid godt, at den løsning, som kommunen vurderer, er den rigtige, ikke altid vil være den løsning, som borgeren ønsker sig.

I de sager, hvor borgeren og kommunen ikke kan nå til enighed, har borgeren mulighed for at klage over sin afgørelse til Ankestyrelsen.

Tak for ordet.